

Česká školní inspekce

Karlovarský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola, Ostrov, Májová 997,
okres Karlovy Vary**

Májová 997, 363 01 Ostrov

Identifikátor školy: 600 067 289

Termín konání inspekce: 5. – 12. ledna 2005

Čj.:	e1-1006/05-2707
Signatura:	ke2cy121

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Úplná Základní škola Ostrov, Májová ulice 997 je škola s právní subjektivitou. Realizuje výuku podle vzdělávacího programu Základní škola. Zřizovatelem školy je Město Ostrov, Klínovecká 1204, 363 20 Ostrov, okres Karlovy Vary. Škola postavená v roce 1958 má moderní atletické a víceúčelové hřiště s umělým povrchem a dvě tělocvičny. V době inspekce měla škola v osmnácti třídách celkem 457 žáků.

Škola sdružuje základní školu, školní družinu a školní jídelnu. K datu zahájení inspekce byly v provozu čtyři oddělení školní družiny, ve kterých bylo zapsáno celkem 98 žáků.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální podmínky v základní škole a školní družině, materiálně-technické podmínky v základní škole a průběh a výsledky vzdělávání v základní škole.

Tematické zjišťování - vzdělávání cizinců.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Na prvním stupni vyučuje celkem deset učitelek. Šest získalo odbornou kvalifikaci pro výuku na prvním stupni a jedna získala odbornou kvalifikaci pro výuku na druhém stupni. Tři vyučující bez odborné kvalifikace mají středoškolské vzdělání pedagogického směru, dvě z nich v současné době studují učitelství pro první stupeň. Výuku na druhém stupni vede čtrnáct učitelů. Jedenáct učitelů získalo odbornou kvalifikaci pro výuku na druhém stupni základní školy, tři nekvalifikovaní učitelé mají pouze středoškolské vzdělání.

Pro výuku všech předmětů má škola alespoň jednoho učitele s odbornou kvalifikací, pouze výuku hudební výchovy zajišťují dva vyučující, kteří nemají odbornou kvalifikaci. Předpokladem pro pedagogickou činnost v tomto předmětu jsou jejich odborné znalosti z oblasti hudby a vztah k ní, dobrá hra na hudební nástroj i hlasové dispozice.

Škola nabízí ve svém programu zejména rozvoj tělesné výchovy, pro který má velmi dobré personální zázemí. Z pěti vyučujících tělesné výchovy získali dva učitelé odbornou kvalifikaci. Oba mají dlouholeté zkušenosti jak v pedagogické práci, tak v práci s mládeží formou trenérské sportovní činnosti. Tři vyučující nemají odbornou kvalifikaci. Jedna z nich je aktivní basketbalistka a zároveň trenérka mládeže. Vyučující se svým sportovním zaměřením a profesionálním přístupem podílejí i na mimoškolním sportovním vyžití žáků, umožňují realizovat různorodou činnost zvláště v oblasti lehké atletiky a sportovních her: softbal, basketbal, házená, odbíjená, floorball.

Většina vyučujících má delší pedagogickou praxi. Vzhledem k jejich zkušenostem a vztahu k výuce je skladba úvazků učitelek efektivní a funkční.

Ve školní družině působí čtyři vychovatelky. Všechny mají odbornou kvalifikaci. Vedoucí vychovatelka úzce spolupracuje s vedením školy.

Organizační struktura školy stanovená organizačním řádem je přehledná a účelná. Kompetence a povinnosti pracovníků jsou rozpracovány v náplních práce jednotlivců, obecná ustanovení v řádech školy. Všichni zaměstnanci získávají informace včas a v adekvátním rozsahu prostřednictvím provozních porad, vývěsek, školního rozhlasu i bezprostředně při každodenním osobním kontaktu. Ve své řídicí práci využívá vedení školy pedagogickou radu a metodické orgány: metodické sdružení na prvním stupni a předmětové komise na druhém stupni. Činnost pedagogické rady je z hlediska termínů i obsahu plánovitá. Záznamy z jednání pedagogické rady za školní rok 2004/2005 dokumentují projednávání řádů školy i pravidelné

hodnocení prospěchu a chování žáků. Jednoznačná kritéria pro průběžné hodnocení vzdělávacích výsledků a chování žáků jsou uvedena v Klasifikačním řádu školy. Metodické sdružení je zaměřeno zejména na organizační a materiální zajištění výuky, odborné a obsahové stránce výuky věnují menší pozornost. Práce ustanovených předmětových komisí je neformální, z jednotlivých jednání jsou pořizovány zápisy s informacemi o činnosti komisí.

V oblasti řízení pedagogického kolektivu je vedením školy preferován demokratický přístup. Kvalita práce učitelů je sledovaná a posuzovaná ředitelkou školy a její zástupkyní při kontrolní a hospitační činnosti. Ta je realizovaná podle plánu a její vliv na kvalitu výuky je pozitivní. Písemná hospitační zjištění jsou s učiteli projednávána individuálně s využitím sebehodnocení. Celkově je kontrolní činnost v oblasti pedagogické i provozní systematická. Výsledky kontrolní činnosti společně s aktivitami jednotlivců přesahujícími rámec vyučovací povinnosti jsou zohledňovány při hodnocení a odměňování pracovníků. Ze strany vedení je věnována pozornost nekvalifikovaným učitelům, kteří jsou vždy po určitou dobu metodicky a odborně vedeni uvádějícím učitelem.

Vedení školy se zabývá dlouhodobým plánováním v oblasti lidských zdrojů i v oblasti materiálního zajištění školy ve Strategickém plánu školy pro období 2004/2005 – 2008/2009.

Ke zkvalitnění pedagogického procesu využívá škola i dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Výběr akcí vychází z potřeb školy a zájmu pedagogů. Informace o získaných poznacích jsou prezentovány zejména v rámci společného jednání metodických orgánů. Práce vedení školy s lidmi je plánovitá a systematická, pravidelné individuální hodnocení práce pedagogů má pozitivní vliv na jejich profesní růst.

Personální podmínky pozitivně ovlivňují realizaci sledovaného vzdělávání, celkově jsou velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Škola má jednu budovu a k ní jsou spojovacími chodbami připojena dvě boční křídla, kde se nacházejí tělocvična a školní jídelna.

Vstupní hala a chodby působí velmi dobrým estetickým dojmem. Jsou vyzdobeny žakovskými pracemi a množstvím trofejí získaných zejména ve sportovních soutěžích. Prostory jsou vybaveny sportovními prvky pro účinnou relaxaci žáků během přestávek.

Pro výuku na prvním stupni je vytvořeno potřebné materiální a prostorové zázemí. Hodiny probíhají v kmenových učebnách, zařízených většinou starším zachovalým žakovským nábytkem. Esteticky příjemné prostředí učeben i chodeb dotvářejí vystavené výtvarné práce žáků. Materiální zázemí učeben tvoří tematicky zaměřené nástěnky, nástěnné mluvnické přehledy, výukové obrazové materiály a didaktická technika (televizory, videorekordéry a meotary). V rámci výuky jednotlivých předmětů je nejvíce využíváno video.

Český jazyk, dějepis, zeměpis, občanská výchova a rodinná výchova se vyučují v kmenových učebnách, z nichž některé jsou svou výzdobou zaměřeny k jednomu vyučovacímu předmětu. Učebny jsou vybaveny starším žakovským nábytkem, tradičně uspořádaným v řadách. V každé třídě je zpětný projektor a v některých učebnách i magnetofon. Vyučující i žáci mají k dispozici vhodné učebnice, pracovní sešity, atlasy a nástěnných map.

Výuka matematiky probíhá většinou ve specializované učebně vybavené novým nábytkem a v dostatečné míře i potřebnými učebními pomůckami, část výuky matematiky je organizována též v kmenových učebnách.

Přírodovědné předměty jsou vyučovány v odborných učebnách umístěných vždy v těsném sousedství příslušných kabinetů. Jejich vybavení je staršího data, jeho úroveň umožňuje realizaci praktických cvičení a laboratorních prací. Učebny přírodopisu, chemie a fyziky jsou vhodně vybaveny.

Ve škole je počítačová učebna s jedenácti počítači, které byly získány v rámci akce Internet do škol, a pěti počítači, které byly zakoupeny z vlastních prostředků.

Pro výuku anglického jazyka jsou ve škole zřízeny dvě jazykové učebny, pro výuku německého jazyka jedna jazyková učebna. Učebny jsou vybaveny nástěnnými mluvnickými přehledy, mapami a tematicky zaměřenými nástěnkami; je zde rovněž soustředěna většina dalších učebních pomůcek pro jazykovou výuku. V jedné učebně je umístěna základní didaktická technika.

S odbornou pracovní výtvarné výchovy sousedí příslušný kabinet velmi dobře vybavený základními pomůckami k výuce všech složek předmětu. Pracovna hudební výchovy má díky svému vybavení z oblasti nahrávací techniky vynikající podmínky pro nácvik zpěvu a práci s hlasem. Je zde k dispozici klavír, tabule s notovou osnovou a řada hudebních pomůcek. Menší prostor je vytvořen pro výuku tanečních prvků ve skupině. Estetická stránka odborných pracoven má dobrou úroveň.

Výborné prostorové podmínky má škola pro výuku tělesné výchovy. Dvě tělocvičny svým vybavením poskytují žákům podmínky pro kvalitní sportovní přípravu. U tělocvičen se nachází travnaté hřiště, kolem něhož je postavena moderní atletická dráha s umělým povrchem. Pro míčové hry jsou k dispozici dvě víceúčelová hřiště s umělým povrchem. Celkové prostory sportovišť spolu s kabinety, dostatečné množství sportovního náčiní a náradí a se sociální zázemí umožňují realizaci všech složek předmětu v plném rozsahu.

Žáci jsou vybaveni ucelenými řadami jazykových učebnic a pracovními sešity na školní i domácí práci. Vyučující mají k dispozici dostatek učebních pomůcek, většina z nich je však zastaralých. Učebnice občanské výchovy mají pouze žáci šestého ročníku. Vyučující využívají při výuce rodinné výchovy také videokazety.

Vedení školy sleduje využívání materiálního zázemí, přijímá návrhy učitelů na doplnění inventáře a materiálu pro výuku. Dlouhodobé a finančně náročné akce jsou plánovány s předstihem a ve spolupráci se zřizovatelem.

Veřejnost využívá zejména obě tělocvičny a školní hřiště.

Materiálně-technické podmínky umožňují realizovat zvolený vzdělávací program. Ve sledovaných oblastech jsou hodnoceny jako velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Na prvním stupni je realizován vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2, včetně úprav a doplňků. Při vzdělávání žákyně s mentálním postižením postupuje škola podle vzdělávacího programu Zvláštní škola čj. 22 980/97-22. Program výuky prvního až třetího ročníku je doplňován o prvky činnostního učení Tvořivá škola. Učební plán byl ve školním roce 2004/2005 vhodně upraven pro podmínky školy.

Ve školním roce 2004/2005 vykazuje škola 16 integrovaných žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (vývojové poruchy učení). Žáci jsou vyučováni podle individuálních vzdělávacích programů. Integrace žáků je prováděna na základě odborného vyšetření a doporučení pedagogicko-psychologické poradny. Výukové programy jsou garantovány jejím zástupcem a jsou velmi dobře zpracovány.

Kontrolovaná dokumentace školy (třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy) průkazně zachycuje průběh vzdělávání. Výroční zpráva o činnosti poskytuje základní informace o škole.

Kontrolní činnost vedení školy kladně ovlivňuje naplňování učebních dokumentů a vede k realizaci opatření, která zajišťují nápravu zjištěných nedostatků.

Reálná výuka probíhá v souladu s rozvrhem hodin, psychohygienické zásady jsou dodržovány.

Školní řád je velmi dobře zpracován. Povinnosti a práva žáků jsou zastoupeny vyváženě a účelně, a jsou konkretizovány na základě dokumentu Úmluva o právech dítěte.

Přístup školy k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je velmi vstřícný. Spolupráce s rodiči a zákonnými zástupci žáků je na vysoké úrovni. Informovanost rodičovské veřejnosti v poradenské oblasti a spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Karlových Varech je kvalitní.

Pro prevenci sociálně-patologických jevů je zpracován Minimální preventivní program, který obsahuje hlavní úkoly a cíle a vymezuje okruhy působení, předkládá prostředky a konkrétní zodpovědnost v zabezpečení jednotlivých akcí a činností, zahrnuje přehled volnočasových aktivit organizovaných školou. Pedagogové volí vhodné formy spolupráce s rodiči, negativní jevy jsou řešeny bezodkladně a vhodným způsobem. Přijímají opatření, která přispívají k nápravě a minimalizaci výskytu nežádoucích jevů. Škola se problematikou prevence zabývá, přijatý systém kladně ovlivňuje výchovně-vzdělávací proces.

Informační systém vůči žákům a jejich rodičům prostřednictvím žákovských knížek, třídních schůzek a školních akcí je velmi funkční. Rodiče žáků jsou o udělení výchovného opatření či neprospěchu žáka vždy prokazatelně informováni.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech

První stupeň (kromě výuky cizích jazyků)

Výuka je plánována prostřednictvím tematických plánů, učivo jednotlivých ročníků je v nich rozpracováno, obsah učiva odpovídá vzdělávacímu programu. Konkrétní vzdělávací cíle učitelky přizpůsobují aktuálnímu stavu třídy a dbají na přiměřenost obsahu učiva, které je probíráno v návaznosti na předcházející témata. Bezprostřední příprava učitelů na vyučování je velmi dobrá.

Výuka probíhala v kmenových učebnách, které jsou vhodně a podnětně uspořádány a vybaveny. Pomůcky, které jsou k dispozici (obrazový materiál, pracovní listy, hudební nástroje, mapy apod.), i vlastnoručně zhotovené pomůcky (kartičky s čísly, s písmeny apod.) využívají učitelky efektivně. Účelná práce s učebnicí byla zařazena hlavně v hodinách českého jazyka a matematiky. Nebylo zaznamenáno využití didaktické techniky.

Sledované hodiny byly velmi dobře organizovány z hlediska využití času i výběru metod práce. V průběhu hodin zařazovaly učitelky rozmanité učební činnosti, vytvářely prostor pro aktivní zapojení žáků, kladly důraz na rozvoj jejich komunikativních dovedností. Výklad nového učiva probíhal formou řízeného rozhovoru, žáci byli většinou zapojováni do aktivního vyvozování poznatků. Nové pojmy byly účelně procvičovány a opakovány. Ojedinele chybělo vytvoření zpětné vazby, výjimečně si učitelky neověřovaly, zda žáci učivu porozuměli. Vhodně a účelně byly využívány tabule s přehledně předeepsanými texty. Výuka byla věcně správná, většina hodin byla efektivních a použité metody a formy práce přispívaly k aktivitě žáků.

Ve většině hodin byly respektovány psychohygienické zásady. V ojedinělých případech byly úseky hodin jednotvárné, chyběly častější střídání činností a prostor pro relaxaci a uvolnění žáků po náročnějším výkonu.

Vhodně a účelně využívaná motivace v průběhu sledovaných hodin pozitivně ovlivňovala aktivitu žáků i jejich zapojení do výuky. Ve všech hodinách byla učitelkami i žáky akceptována stanovená pravidla, žákům byl dán prostor pro vyjádření vlastního názoru.

Nejčastější formou hodnocení žáků byly povzbuzení a pochvala za aktivní práci v hodině. V některých hodinách byly využívány sebehodnocení i vzájemné hodnocení žáků. V závěru hodin bylo většinou provedeno shrnutí průběhu výuky a byly zhodnoceny výkony žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání na prvním stupni jsou velmi dobré.

Český jazyk na druhém stupni

Výuka je plánovaná prostřednictvím tematických plánů, učivo je probíráno v návaznosti na předchozí témata. Cíle výuky vycházejí z učebních osnov a obsahově jsou konkretizovány učebnicemi, které má škola k dispozici.

Všechny navštívené hodiny byly organizovány v kmenových učebnách, jejichž estetická úroveň je dobrá; výzdoba zaměřená tematicky na český jazyk byla pouze v učebně, která slouží zároveň jako učebna hudební výchovy. V žádné hodině nebyla výzdoba aktuálně využita. V průběhu výuky pracovali žáci zejména s učebnicemi, sešity a v některých hodinách také s pracovními listy, které jim připravili vyučující před hodinou. V hospitovaných hodinách nebyla využita didaktická technika. Učitelé vhodně využívali pomocné publikace a slovníky, se kterými žáci pracovali. Efektivně byly využity samostatné žákovské referáty.

Hodiny byly dobře promyšlené a zorganizované, pokyny žákům byly předávány jasně a srozumitelně. Převažující frontální výuka byla někdy doplňovaná samostatnou prací žáků. S novým učivem byli žáci nejčastěji seznamováni formou výkladu doplněného řízeným rozhovorem. Výklad učební látky byl logický a názorný, vyučující ho přizpůsobovali celkově průměrným schopnostem žáků. V prezentaci učiva nechyběla promyšlená návaznost. Občas byly vhodně využity mezipředmětové vztahy. V některých hodinách si žáci osvojovali znalosti a dovednosti méně aktivním způsobem. Psychohygienické zásady byly v průběhu sledovaných hodin dodržovány, jen občas zbyl čas pro relaxaci a uvolnění.

Vstupní i průběžná motivace byly využívány zejména v hodinách literatury a slohu. Zde se práce vyznačovala nápaditostí, střídáním pestrých metod a forem práce, které žáky zaujaly a vedly je k zájmu o učivo. V některých hodinách věnovaných výuce jazyka chybělo zařazení aktivizujících učebních činností.

Navštívené hodiny proběhly v klidné pracovní atmosféře, způsob komunikace mezi učiteli a žáky byl vstřícný a korektní, dohodnutá pravidla chování a jednání byla vždy vzájemně dodržována.

Hodnocení žáků v hodinách bylo prováděno průběžně, bylo vždy pozitivní, a motivovalo žáky k další aktivitě. Žáci byli hodnoceni z ústních i písemných projevů, které byly zejména v obou složkách jazykového vyučování zaměřeny více na paměťové zvládnutí učiva než na pochopení souvislostí. Ve většině vyučovacích hodin bylo provedeno celkové shrnutí učiva a závěrečné zhodnocení práce žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyku jsou velmi dobré.

Anglický jazyk a německý jazyk na prvním a druhém stupni

Cíle výuky byly stanoveny v souladu s požadavky učebních osnov a většinou také s ohledem na schopnosti a jazykovou úroveň žáků i jednotlivých jazykových skupin. Učivo bylo probíráno v návaznosti na již získané jazykové znalosti a dovednosti žáků.

Výuka obou jazyků probíhala převážně ve velmi dobře vybavených a pro jazykovou výuku podnětných jazykových učebnách. V průběhu výuky žáci používali jazykové učebnice a pracovní sešity, které byly vhodně doplňovány různými pracovními materiály (namnožené texty, pracovní listy, obrazový materiál). K nácviku výslovnosti a poslechu s porozuměním byla ve většině hodin využita didaktická technika.

Sledovaná výuka byla účelně řízena a organizována, jednotlivé činnosti na sebe logicky navazovaly, vyučovací čas byl využíván většinou efektivně. Zvolené metody a formy

jazykové výuky umožňovaly dosažení stanovených výukových cílů. Základem sledovaných hodin byla frontální výuka, která byla vhodně doplňována samostatnou prací nebo prací ve dvojicích. Zapojení žáků do výuky formou skupinové práce bylo využíváno v menší míře. Na obou stupních byla výuka orientována převážně na rozvoj řečových dovedností, přiměřená pozornost byla věnována také osvojení slovní zásoby a mluvnici. Výuka byla vedena obsahově i věcně správně. Psychohygienické zásady byly dodržovány; učitelky střídaly činnosti a vhodně zařazovaly relaxační aktivity.

Účelné a promyšlené využití motivace bylo sledováno ve většině navštívených hodin. Počáteční motivační vstup byl tvořen motivačním rozhovorem, jazykovou hrou nebo písničkou. V průběhu výuky nejčastěji přispívaly k motivaci žáků vhodné střídání rozmanitých učebních činností, pochvala a povzbuzení ze strany vyučujících.

V navštívených hodinách bylo vytvořeno příznivé pracovní klima. Komunikace mezi učitelkami a žáky i mezi žáky navzájem byla přátelská a vstřícná, dohodnutá pravidla chování a jednání byla dodržována.

Průběžné a převážně pozitivní hodnocení žáků vyučujícími bylo součástí všech navštívených hodin. Jazykové znalosti a dovednosti byly ověřovány formou frontálního opakování, ústním zkoušením či krátkými písemnými testy. Při hodnocení žáků byl kladen důraz převážně na schopnost aktivního použití jazyka, pouze ojediněle na znalosti mluvnice a slovní zásoby. Menší pozornost byla ve sledované výuce věnována závěrečnému zhodnocení hodiny.

Průběh a výsledky vzdělávání v anglickém jazyce a v německém jazyce jsou velmi dobré.

Matematika na druhém stupni

Perspektivní i bezprostřední příprava vyučujících má velmi dobrou úroveň. Vyučující si stanovují reálné výukové cíle, které byly ve většině sledovaných hodin splněny. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je dodržena.

Žáci běžně pracovali s učebnicemi, sbírkami úloh, tabulkami, případně namnoženými schémata a texty. Učebnice byly nejčastěji využívány pro zadání procvičovacích příkladů i úloh, využívány byly i obrázky a schémata. Didaktická technika ve sledovaných hodinách využita nebyla

Sledované hodiny matematiky byly vedeny především frontální formou výuky. Dobře volené pracovní tempo respektující individuální schopnosti žáků, účelné střídání pracovních činností a dobrá organizace práce vedly k nadprůměrné efektivitě většiny hospitovaných hodin. Nové učivo bylo žákům interpretováno srozumitelně, množství předávaných informací vždy odpovídalo schopnostem žáků. Vyučující většinou volili účinné aktivizační metody a vedli žáky k aktivní účasti na vyvozování nových poznatků. Velmi dobře k tomu dokázali využít praktických znalostí a zkušeností žáků i mezipředmětových vztahů. Učitelé poskytli k procvičování a samostatné tvůrčí činnosti žáků dostatek prostoru. V některých hodinách však pracovní činnosti nebyly optimálně organizovány, zbytečná zdlouhavost činností pak snižovala efektivitu těchto hodin.

V úvodu každé vyučovací hodiny byli žáci seznamováni s jejím obsahem, organizací a výukovými cíli. V jejich průběhu pak byli žáci motivováni především aktualizací učiva či zajímavou formulací zadávaných úloh. Dobře byla využita i přirozená soutěživost žáků nižších ročníků. Důsledné a účelné využití pochvaly a povzbuzení bylo uplatněno jen v některých hodinách.

Pro většinu sledovaných hodin bylo charakteristické dobré pracovní prostředí. Žáci byli pozorní, soustředění a většinou aktivní po celou vyučovací hodinu. Otevřeně a bez zábran komunikovali, respektovali pravidla slušného chování. Vyučující žáky většinou vedli ke správnému použití odborné terminologie i samostatné formulaci závěru.

Náročnost připravených procvičovacích úloh ve většině sledovaných hodin systematicky gradovala od procvičení definičních vztahů až k řešení náročnějších aplikačních úloh. Vyučující si ověřovali pochopení zadávaných úloh, upozorňovali na obtížná místa a v případě velmi obtížných úloh byli nápomocni metodickým vedením. Samostatná činnost žáků byla většinou kontrolována, ale ne vždy důsledně hodnocena. Klasifikace výkonu žáků byla přiměřeně náročná, její zdůvodnění však většinou postrádalo potřebnou výstižnost.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice jsou velmi dobré.

Přírodovědné předměty (fyzika, chemie, přírodopis)

Bezprostřední příprava vyučujících ve sledovaných hodinách byla většinou na dobré úrovni a zaměřovala se jak na stránku odbornou, tak na metodiku provedení výuky. Stanovené výukové cíle odpovídaly aktuálnímu stavu třídy, ale ne vždy byly splněny. Návaznost probíraného učiva na předcházející témata byla vždy dodržena.

Ve všech hospitovaných hodinách byly použité učební pomůcky i prováděné experimenty zařazeny účelně a jejich využití bylo většinou efektivní. Učebnice byly nejčastěji využívány pro zadání procvičovacích příkladů i úloh. Didaktické pomůcky ve sledovaných hodinách využity nebyly.

Vyučující vycházeli z dobře stanovené struktury hodiny. Správně zařazené metodické postupy však někteří vyučující nedokázali realizovat s potřebnou efektivitou. Prakticky ve všech hodinách byla důsledně uplatňována návaznost na předcházející učivo a učitelé dobře využívali mezipředmětové vztahy. Výklad nové látky byl systematický, odborně správný, množství předávaných informací bylo přiměřené schopnostem žáků. Při výkladu využívali vyučující nově probírané jevy a zákonitosti. Ve většině sledovaných hodin byly účelně střídány pracovní činnosti, v některých však převládal jednotvárný postup, což vedlo k únavě a ztrátě pozornosti žáků. Samostatné práci žáků byl vyučujícími poskytnut dostatečný prostor, některé činnosti však byly až příliš zdlouhavé, což výrazně snížilo pracovní tempo a následně i efektivitu hodiny. Časté zařazení učebních pomůcek bylo vždy účelné, jejich využití většinou efektivní. Učebnice byly využívány především při procvičování.

Všichni vyučující pravidelně oznamovali záměr hodiny. V průběhu hodin pak byla k motivaci využívána aktualizace, často i patřičné zdůraznění praktického významu probíraného učiva, včetně efektivního využití osobních zkušeností žáků. Pochvaly a povzbuzení v průběhu vyučovací hodiny či při jejím zakončení byly účelně využity jen v některých sledovaných hodinách.

Výuka probíhala většinou v dobré pracovní atmosféře, která však byla v některých případech narušena nekázní žáků. Úroveň komunikace mezi vyučujícími byla celkově na dobré úrovni, žáci většinou respektovali pokyny vyučujících i dohodnutá pravidla vzájemné komunikace. Samostatnému projevu žáků a výstižným formulacím odpovědí, zejména pak používání správné odborné terminologie, byla věnována pozornost jen v některých hodinách. Otázky při opakování a zkoušení byly zaměřeny jak na pamětní zvládnutí učiva, tak na zjištění hloubky pochopení přírodních jevů a zákonitostí. Aplikační úlohy vedoucí žáky k úvaze a samostatnému vyvozování se vyskytovaly poměrně často. Klasifikace žáků byla zveřejňována, často však postrádala výstižné zdůvodnění. Samostatná práce žáků byla kontrolována a často, alespoň slovně, hodnocena. Vedení žáků k objektivnímu hodnocení a sebehodnocení nebylo ve sledovaných hodinách zaznamenáno. Jen některé hodiny byly uzavřeny stručným zhodnocením práce žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání v přírodovědných předmětech jsou celkově dobré.

Dějepis a zeměpis

Bezprostřední příprava na výuku se odvíjela od ročních časově tematických plánů zpracovaných v rámci předmětové komise pro jednotlivé předměty a ročníky. Účelně stanovené cíle hodin byly s ohledem na aktuální stav tříd a v návaznosti na předešlá témata konkretizovány formou zápisů v třídních knihách.

Vhodnost vybavení, uspořádání i podnětnost učeben vzhledem k cílům výuky a činnostem žáků byly na úrovni požadavků realizovaného vzdělávacího programu. Pozitivní vliv mělo účelné využití učebnic, atlasů, nástěnných map, populárně naučných publikací a namnožených doplňkových textů. Didaktická technika ve sledovaných hodinách využita nebyla.

Řízení hodin bylo v rozhodující míře funkční. Sledovaným hodinám nechyběla promyšlená organizace a struktura. Organizace hodin s převahou frontální výuky byla účelná, odpovídala stanoveným cílům i obsahu učiva. Vyučující velmi vhodně střídali formy práce a vytvářeli příležitosti pro aktivní činnost žáků. Žáci se učili pracovat s mapou i odborným textem. Tempo výuky odpovídalo potřebám a věku žáků.

Velmi dobrá aktivita a zájem žáků o výuku vyplývaly z průběžně zařazované motivace, která využívala osobních zkušeností žáků i jejich vědomostí získávaných z veřejných sdělovacích prostředků. Na motivaci žáků byl patrný i vliv pozitivního hodnocení.

Navštívené hodiny proběhly v klidné pracovní atmosféře. K vytváření příznivého klimatu ve třídách přispívala možnost vyjadřování vlastního názoru žáků. Tím byl rovněž vytvářen prostor pro rozvoj komunikativních dovedností žáků. Pravidla komunikace stanovená mezi učiteli a žáky byla ve všech hodinách akceptována.

V oblasti hodnocení žáků vyučujícím byla využita škála vhodných metod. Nejčastěji bylo využíváno slovní hodnocení. U ústního a písemného prověřování formou krátkých testů hodnotili učitelé výsledky práce žáků známkou, někdy však bylo opomenuto zdůvodnění. Sebehodnocení žáků bylo využíváno jen v nepatrné míře.

Průběh a výsledky vzdělávání v dějepisu a zeměpisu jsou velmi dobré.

Výtvarná výchova, hudební výchova a tělesná výchova na druhém stupni

Výchovné předměty jsou vyučovány podle zpracovaných tematických plánů pro jednotlivé předměty a ročníky. Vyučující volili přiměřené a vhodné výukové cíle, které byly v souladu se zásadami základního vzdělávání. Návaznost učiva byla zřejmá, bezprostřední příprava učitelů byla zodpovědná a pečlivá.

Hodiny hudební a výtvarné výchovy probíhaly v odborných pracovnách, kde jsou instalovány tabulární pomůcky a tematické nástěnky, a v učebně hudební výchovy nadstandardní audiovizuální technika. Vystavené práce žáků kladně ovlivňovaly podnětnost a estetiku pracovního prostředí. Pracovní podmínky pro hudební a výtvarnou výchovu jsou velmi dobré. Velmi dobrou úroveň má materiální zázemí umístěné v kabinetech v sousedství učeben. Sledovaná výuka tělesné výchovy probíhala v tělocvičnách školy. Pracovní materiál, sportovní nářadí a náčiní byly často a účelně využívány.

Sledované hodiny byly velmi dobře organizačně zabezpečeny, struktura hodin směřovala k plnění stanovených cílů. Prolínaly se prvky frontální, skupinové i individuální výuky. Po úvodním pěveckém bloku hodin hudební výchovy vždy následovala časově přiměřená teoretická část. Výrazným kladem byl přístup žáků k vlastnímu zpěvu, který byl doprovázen hrou učitele na hudební nástroje, nebo zvukovou nahrávkou. Zvolené formy práce podporovaly estetické cítění žáků a podněcovaly jejich aktivitu po celý průběh výuky. Velmi dobrý byl individuální přístup vyučujících k žákům. Úvodní části bloků výtvarné výchovy byly využity k teoretickým výkladům spojeným s ukázkami prací žáků a uměleckých děl

známých malířů. Pokyny k pracovním úkonům byly srozumitelné, vhodně byla využita i tabule. Žáci měli prostor k uplatnění svého názoru, bylo respektováno jejich individuální tempo, byla využita i možnost relaxace.

Organizace hodin tělesné výchovy se vyznačovala vysokou efektivitou výuky. Pozitivním znakem byla skupinová činnost při opakování i při nácviu nových prvků. Vhodně bylo využito dostupného nářadí a náčiní. Vnitřní členění hodin bylo vysoce účelné, jednotlivé činnosti na sebe navazovaly. Aktivní účast, kázeň a zájem žáků napomáhaly vyučujícím k naplňování stanovených cílů. Velmi dobrou úroveň měla práce s chybou. Zřetelný byl individuální přístup učitelů k žákům. Při obtížnějších gymnastických činnostech ve skupinách byla vždy splněna bezpečnostní opatření. Specialitou školy je zaměření na softbal, v němž škola dosahuje výborných výsledků. Psychohygienické zásady jsou dodržovány.

Ve většině vyučovacích hodin byla využita vstupní motivace, která ovlivnila aktivitu a zájem žáků o výuku. Jako motivačního prostředku užívali vyučující pochvalu nebo povzbuzení.

Výuka probíhala v příjemném prostředí vhodného pracovního klimatu. Komunikace byla v průběhu sledované výuky, kromě tělesné výchovy, vedena převážně směrem od vyučujících k žákům. Žákům byl dáván prostor pro vlastní vyjádření názoru. Učitelé je vedli k sebedůvěře a toleranci a podporovali rozvoj jejich komunikativních dovedností. Vztahy mezi pedagogy a žáky byly založeny na dodržování stanovených pravidel chování.

Průběžné hodnocení činností žáků nebo třídních kolektivů probíhalo většinou ústně formou povzbuzení nebo pochvaly. Při hodnocení byly vyučujícími vždy zohledněny individuální dispozice žáků, jejich možnosti a vloh. V závěru některých hodin bylo opomenuto celkové hodnocení výkonů a práce kolektivů či žáků. Vzájemné hodnocení nebo sebehodnocení žáků bylo sledováno jen v několika případech.

Průběh a výsledky vzdělávání ve výchovných předmětech jsou celkově velmi dobré.

Občanská výchova a rodinná výchova

Výukové cíle byly formulovány na základě požadavků učebních osnov a s ohledem na úroveň třídy i jednotlivých žáků. Přihlédnuto bylo rovněž k potřebám a zájmům žáků. Učivo bylo probíráno vždy v návaznosti na předchozí témata.

Všechny navštívené hodiny byly organizovány v kmenových učebnách, které měly dobrou estetickou úroveň, avšak výzdoba tematicky související se sledovanými předměty ve většině učeben chyběla. V průběhu výuky byly účelně využívány učebnice, v některých hodinách také pracovní listy a namnožené doplňkové texty. V jedné hodině byla velmi efektivně využita didaktická technika.

Sledované hodiny byly promyšlené, jejich organizace i řízení umožňovaly dosažení stanovených výukových cílů. V průběhu výuky učitelky vhodně a účelně střídaly frontální vyučování, samostatnou práci, práci ve dvojicích či ve skupinách. Hodiny měly převážně činnostní charakter, žáci si osvojovali znalosti a dovednosti aktivním způsobem. Při výkladu nového učiva učitelky vycházely ze zkušeností a poznatků žáků, uváděly příklady ze života, vhodně využívaly mezipředmětové vztahy. Učivo bylo prezentováno věcně správně a srozumitelně, nauková i výchovná stránka obsahu učiva byly vyvážené. Psychohygienické zásady byly v průběhu sledovaných hodin dodržovány, tempo výuky bylo přizpůsobeno věku a schopnostem žáků.

K motivaci žáků ve výuce přispívalo zejména zařazování aktivizujících učebních činností, výběr témat a partnerský přístup některých vyučujících. Rovněž možnost vyjádřit svůj názor a podílet se na hodnocení zvyšovaly zájem žáků o výuku.

Navštívené hodiny se vyznačovaly přátelskou pracovní atmosférou a převážně pozitivními vztahy mezi učitelkami a žáky. V průběhu výuky věnovaly učitelky pozornost rozvoji

komunikativních dovedností žáků, vedly žáky k dialogu, učily je diskutovat a argumentovat. Dohodnutá pravidla jednání a chování byla až na výjimky dodržována.

Při hodnocení žáků se učitelky zaměřovaly jak na míru osvojených znalostí a dovedností, tak i na schopnost uplatnit tyto znalosti a dovednosti při řešení zadávaných úkolů. Sledována a hodnocena byla také práce a aktivita žáků v hodinách. V závěru většiny navštívených hodin bylo provedeno celkové zhodnocení práce celé třídy i jednotlivých žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání v občanské výchově a v rodinné výchově jsou velmi dobré.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech jsou celkově velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Ke zjišťování výsledků vzdělávání jsou nejčastěji využívány prověrky a testy zadávané žákům v jednotlivých předmětech. Výsledky slouží jako zpětná vazba pro učitele a vedení školy. Pedagogickou radou je každé čtvrtletí prováděna analýza výsledků klasifikace. Pravidelně jsou sledovány výsledky žáků v soutěžích a olympiádách a úspěšnost žáků v přijímacím řízení na střední školy.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Vzdělávání cizinců v základních a středních školách

Součástí inspekční činnosti byla tematicky zaměřená inspekce „Vzdělávání cizinců v základních a středních školách v České republice“. Zjištění z této tematicky zaměřené inspekce budou souhrnně zveřejněna ve Výroční zprávě ČŠI o školním roce 2004/2005.

Péče o volný čas žáků

Škola zabezpečuje nadstandardně péči o volný čas žáků organizováním kroužků a sportovních akcí. Významné místo zaujímá činnost v softbalu, v němž se žáci účastní i mezinárodních turnajů.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 7. 5. 1999, čj. OSO/766/19-Z;
2. Zřizovací listina školy vydaná Městem Ostrov dne 16. 11. 2001;
3. Statistický výkaz Škol (MŠMT)) V 3-01 Výkaz o základní škole podle stavu k 30.9. 2004 ze dne 1. 10. 2004;
4. Rozvrh hodin základní školy ve školním roce 2004/2005 k datu zahájení inspekce;
5. Učební plán základní školy, platný ve školním roce 2004/2005;
6. Školní řád Základní školy Ostrov, Májová 997, platný ve školním roce 2004/2005;
7. Klasifikační řád platný ve školním roce 2004/2005;
8. Organizace školního roku 2004/2005;
9. Záznamy z hospitační a kontrolní činnosti vedení školy ve školním roce 2004/2005 k datu zahájení inspekce;
10. Třídní knihy vedené ve školním roce 2004/2005;
11. Třídní výkazy žáků školy pro školní rok 2004/2005;

12. Katalogové listy žáků školy ve školním roce 2004/2005;
13. Organizační řád školy pro školní rok 2004/2005;
14. Doklady o vzdělání pedagogických pracovníků školy ve školním roce 2004/2005 k datu zahájení inspekce;
15. Tematické plány hospitovaných předmětů pro školní rok 2004/2005;
16. Namátkově vybrané žákovské knížky žáků základní školy;
17. Minimální preventivní program školy pro školní rok 2004/2005;
18. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2003/2004;
19. Strategický plán rozvoje na období 2004/2005 – 2008/2009;
20. Záznamy z jednání pedagogické rady za školní roky 2003/2004 a 2004/2005.

ZÁVĚR

Vysoký podíl učitelů s odbornou kvalifikací a s ochotou dále se vzdělávat i účelné rozdělení kompetencí mezi vedoucí pracovníky školy vytvářejí velmi dobré personální podmínky pro naplňování výchovně-vzdělávacích cílů školy. Kompetence i další úkoly jsou pracovníkům vhodně stanoveny. Jasná pravidla provozu zakotvená ve vnitřních normách vztahujících se k žákům i zaměstnancům zajišťují bezproblémový chod školy. Kontrolní činnost je účinná a poskytuje učitelům zpětnou vazbu. Škola je otevřená vůči žákům, jejich zákonným zástupcům, rodičům i ostatním partnerům školy.

Prostředí a prostory, v nichž probíhá výuka, i účelné využívání pomůcek vytvářejí celkově velmi dobré materiálně-technické podmínky pro efektivní realizaci zvoleného vzdělávacího programu. Nadstandardní podmínky jsou vytvořeny pro výuku tělesné výchovy.

Průběh a výsledky vzdělávání byly ve většině sledovaných předmětů velmi dobré, pouze v přírodovědných předmětech dobré. Organizace hodin byla většinou promyšlená, metody a formy práce volili vyučující vzhledem k potřebám výuky. Ve většině sledovaných hodin byla využívána vstupní, méně i průběžná motivace, od níž se odvíjela komunikace mezi učiteli a žáky. Pozornost je věnována žákům se specifickými vzdělávacími potřebami i žákům talentovaným, kteří své schopnosti prezentují v široké škále zejména sportovních soutěží. V hodnocení žáků převažuje pozitivní hodnocení motivačního charakteru. Ve většině sledovaných hodin byla zaznamenána velmi dobrá úroveň interakce a komunikace.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrná)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Antonín Veselý
Členové týmu	PaedDr. Dana Egerová
	Eliška Friedrichová
	Jitka Havlíčková
	Mgr. Jiří Matoušek
	Mgr. František Mottl
	Mgr. Alena Rájová
	Zdeňka Srpová
	Věra Weberová

V Chebu dne 31. ledna 2005

Razítko

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 15. února 2005.....

Razítko

Ředitelka školy

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Milena Doležalová

.....

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona) může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI Cheb. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel	10. března 2005	e1-1006/05-27

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.